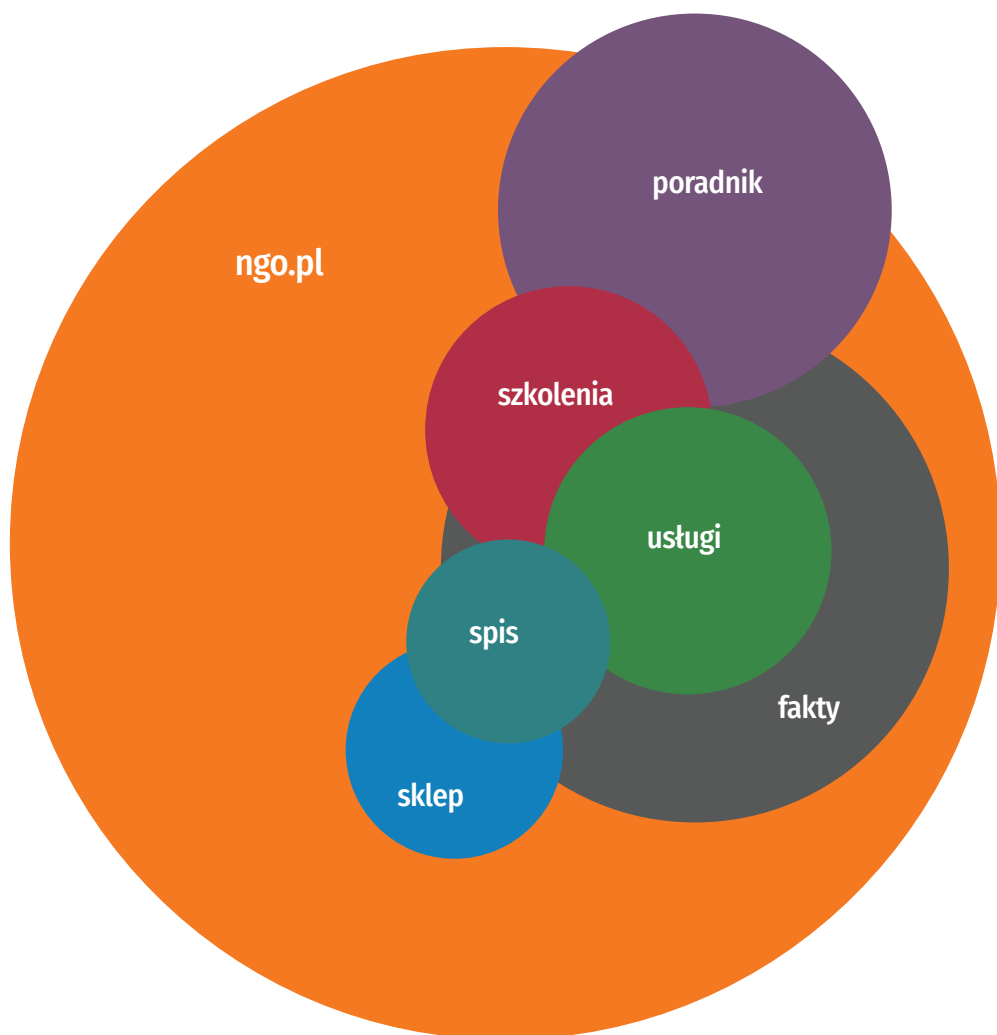

STOWARZYSZENIE KLON/JAWOR

RAPORT ROCZNY 2018

Stowarzyszenie
Klon/Jawor

DANE ORGANIZACYJNE

nazwa:

Stowarzyszenie Klon/Jawor

siedziba:

Warszawa ul. Szpitalna 5/5

data wpisu do rejestru:

02/08/2000

KRS:

0000031549

Zarząd w składzie:

Urszula Krasnodębska-Maciuta (prezeska)

Izabela Dembicka-Starska (wiceprezeska od stycznia 2019 r.)

Marta Gumkowska

Renata Niecikowska

Monika Chrzczonowicz

Komisja Rewizyjna w składzie:

Grzegorz Kowalczyk

Marek Rymsza

Jakub Wygnański

Od stycznia 2019 r.:

Grzegorz Kowalczyk

Katarzyna Sekutowicz

Beata Kwiatkowska

MISJA I DZIAŁANIA:

Stowarzyszenie Klon/Jawor istnieje od 2000 r. i kontynuuje działalność Banku Informacji o Organizacjach Pozarządowych Klon/Jawor, który powstał w 1990 r. przy Fundacji „Bez Względu na Niepogodę”.

Stowarzyszenie Klon/Jawor jest organizacją niezależną, apolityczną i niestawioną na zys, której celem jest rozwój tolerancyjnego, aktywnego, twórczego, samoorganizującego się społeczeństwa, dającego równe szanse wszystkim obywatelom i obywatelkom.

Stowarzyszenie wspiera organizacje pozarządowe i inne inicjatywy obywatelskie poprzez:

- zbieranie, tworzenie, upublicznianie informacji i danych o organizacjach i inicjatywach obywatelskich oraz działaniach im służących,
- dostarczanie wiedzy niezbędnej do funkcjonowania i rozwoju organizacji pozarządowych oraz innych inicjatyw obywatelskich,
- wzmacnianie realizacji zasady pomocniczości oraz partnerstwa, a także współpracy między organizacjami pozarządowymi oraz z sektorami: administracji, biznesu, mediów i ośrodkami akademickimi,
- tworzenie i udostępnianie narzędzi technologicznych oraz innych sposobów przekazywania informacji i upubliczniania danych społeczno-ekonomicznych,
- inicjowanie debat, wyrażanie opinii oraz tworzenie przestrzeni do analiz, ekspertyz i dyskusji w zakresie spraw ważnych dla społeczeństwa obywatelskiego,
- wzmacnianie wizerunku organizacji pozarządowych w społeczeństwie.

Organizacje i inne ruchy obywatelskie, które są silne oraz kompetentne, mają możliwość samodzielnego i oddolnego rozwiązywania problemów społecznych, a ich działania są często wynikiem potrzeby samorealizacji. Wpływają na poprawę jakości życia całego społeczeństwa i współtworzą dobro wspólne.

NASZE PRODUKTY I USŁUGI TO:

- portal organizacji pozarządowych ngo.pl oraz poradnik.ngo.pl
- bazy danych organizacji pozarządowych i instytucji – bazy.ngo.pl (po zmianach w portalu: spis.ngo.pl)
- Badania Aktywności Obywatelskiej
- sklep.ngo.pl (serie wydawnicze: 3w* – „Warto Wiedzieć Więcej” i „ABC III Sektora”, produkty z logo ngo.pl) oraz usługi reklamowe
- Wpłacam (wpłacam.ngo.pl) – narzędzia do pozyskiwania darowizn na stronach internetowych stowarzyszeń, fundacji

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA:

- sprzedaż wydawnictw i produktów z logo ngo.pl
- sprzedaż przestrzeni reklamowej

Jesteśmy członkiem Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT oraz Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych OFOP.

ZESPÓŁ

W realizację działań w 2018 r. zaangażowani byli:

Urszula Krasnodębska-Maciuta

dyrektorka

Krzysztof Śliwiński

księgowy, doradca poradnik.ngo.pl

Renata Niecikowska

koordynatorka ds. działalności gospodarczej, sklep.ngo.pl,
[webinaria](http://webinaria.ngo.pl) i [infografiki ngo.pl](http://infografiki.ngo.pl), wplacam.ngo.pl

Magda Bogdaniuk

sekretarz redakcji, redaktor prowadząca ngo.pl, wydawca

Magda Dobranowska-Wittels

redaktorka naczelna warszawa.ngo.pl, dziennikarka

Ignacy Dudkiewicz

redaktor naczelny publicystyki ngo.pl, dziennikarz

Alina Gałązka

koordynatorka rozwoju internetowego centrum wsparcia

Rafał Kowalski

redaktor naczelny działu poradnik.ngo.pl, dziennikarz

Monika Chrzczonowicz

doradczyni poradnik.ngo.pl

Aneta Krawczyk

doradczyni poradnik.ngo.pl

Anna Kuć

doradczyni poradnik.ngo.pl

Ewa Woldan-Jakubczyk

doradczyni poradnik.ngo.pl (urlop macierzyński)

Helena Romanowska

redaktorka multimediiów poradnik.ngo.pl

Wojciech Lipiński

administrator spisu organizacji (dawniej baz ngo.pl)

Marta Gumkowska

koordynatorka programu badania

Beata Charycka

specjalistka do spraw badań i analiz

Izabela Dembicka-Starska

koordynatorka ds. współpracy i rozwoju

Dorota Setniewska

specjalistka ds. promocji i współpracy z mediami, koordynatorka Kampanii „Organizacje społeczne. To działa”

Natalia Klorek

specjalistka ds. promocji projektu SCWO

Patryk Szajer

administrator sieci, specjalista ds. IT

Współpracowali z nami m.in.:

Jan Herbst – ekspert zespołu badawczego

Sylwia Kobayashi – wplacam.ngo.pl

Marian Maciuła – redaktor serwisów: szkolenia.ngo.pl, kalendarz.ngo.pl, ogloszenia.ngo.pl, fundusze.ngo.pl, wydawca

Anna Woldan – sklep.ngo.pl

Jakub Wygnański – ekspert zespołu badawczego

Marta Cyran – kampania „To działa”

Dimpact (Agnieszka Koszowska) – webinaria ngo.pl

Envelop Studio (Adam Hościło, Grzegorz Wolański) – nowy portal.ngo.pl

witkac.pl (Marcin Dadel) – nowy portal ngo.pl, wplacam.ngo.pl

Książki i Strony – projekty graficzne

oraz ok. 10 autorów i autorek tekstów, redaktorów

PROJEKTY I GRANTODAWCY W 2018 R.

PROJEKT	GRANTODAWCA
Towarzystwo Wzajemnej Informacji – rozwój systemu informacyjnego ngo.pl	Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności
TWI – Nowa platforma technologiczna dla portalu www.ngo.pl	Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności
Stołeczne Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych – SCWO	Urząd Miasta Stołecznego Warszawa
Badania: Kondycja Sektora Organizacji Pozarządowych 2018 + Monitoring funduszy publicznych	FUNDACJA IM. STEFANA BATOREGO
kampania „Organizacje społeczne. To działa”	Fundusz Civitates na rzecz Demokracji i Solidarności w Europie Network od European Foundation Program Civitates Civil Society Coalition darowizny od 16 organizacji
projekt Wpłacam	finansowanie ze środków własnych i witkac.pl

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION

PORTAL ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NGO.PL

Portal organizacji pozarządowych ngo.pl to największe źródło wiarygodnych informacji, wiedzy, praktycznych porad i kontaktów dla organizacji społecznych w Polsce. Od 2000 r. informuje o tym, co ważne w pozarządowym świecie, dostarcza wiedzy, jak założyć i prowadzić organizację oraz umożliwia społecznikom informowanie o swoich działaniach. Pomaga organizacjom profesjonalizować działania, a aktywnym obywatelom umożliwia włączanie się w działalność społeczną.

W 2018 r. Prowadziliśmy regularne działania i rozwijaliśmy zasoby systemu informacyjnego. Została też przeprowadzona duża zmiana portalu, wdrożono nową platformę, zmieniono strukturę portalu oraz przeniesiono już istniejące zasoby do nowego portalu.

ngo.pl w 2018 r. to:

- ponad **18 500** opublikowanych informacji
- ponad **3 160 956** użytkowników
- ogółem **6 387 196** wizyt / **12 627 341** odsłon
- ponad **25 000** wizyt dziennie
- **10** debat na ważne sektorowe tematy
- **47 000** fanów na FB
- **67 000** odbiorców newslettera
- **Wpłatcam** – udostępnienie nowej usługi dla organizacji pozarządowych

PROWADZONE DZIAŁANIA

Do września 2018 r. prowadziliśmy i aktualizowaliśmy:

- **2** serwisy informacyjne (wiadomości, ogłoszenia),
- **16** serwisów regionalnych,
- **3** serwisy lokalne,
- **10** serwisów tematycznych.

Od września 2018 r. w nowym portalu prowadzimy m.in.:

- dział Publicystyka,
- dział Poradnik,
- dział Fakty o NGO,
- dział Fundusze,
- dział Ogłoszeń,
- dział Spis organizacji,
- dział Warszawa.

W 2018 r. opublikowano w portalu łącznie **18 524** informacji (w tym 10 350 artykułów/wiadomości i 8174 ogłoszeń).

W dni robocze publikowaliśmy średnio ok. 80 informacji.

W ciągu roku publikowaliśmy w ngo.pl bieżące informacje związane m.in. ze zmianami przepisów, ważnymi działaniami organizacji i administracji, sylwetki ludzi sektora.

W 2018 r. opublikowaliśmy **187** postów na forum oraz **778** komentarzy; umieściliśmy **530** postów/materiałów na profilu na Facebooku (gdzie dodano **1 109** komentarzy, przeprowadzono **10** sond wśród użytkowników). Średnio miesięcznie nasi użytkownicy wykonywali **284** aktywności (łącznie **3 406**) w nawiązaniu do przygotowanych przez nas artykułów i innych materiałów.

Angażowaliśmy się w kluczowe sektorowe tematy, informowaliśmy m.in. o:

- zmianach w prawie (szczególnie dużo miejsca i materiałów poświęciliśmy tzw. RODO, czyli zmianom w ustawie o ochronie danych osobowych, nowelizacji regulacji dotyczących zgromadzeń publicznych, rejestracji stowarzyszeń zwykłych, zmianom w sprawozdawczości),
- działaniach Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Nasi autorzy i autorki napisali ponad **700** autorskich tekstów. Przeprowadziliśmy **10** debat na ważne pozarządowe tematy (np. zmiany w ustawie o pożytku, finansowanie organizacji, jakość pracy w organizacjach, organizacje dla niepodległości). Zebraliśmy **104** opinie i komentarze (średnio ok. **10** miesięcznie). Wszystkie debaty znajdują się pod adresem: publicystyka.ngo.pl/deбаты.

Opinie publikowane na łamach ngo.pl były częstym źródłem inspiracji dla mediów (m.in. radio TOK FM).

Nawiązaliśmy stałą współpracę z 3 felietonistami reprezentującymi różnorodność sektora (Sylwią Chutnik, Urszulą Podurgiel i Krzysztofem Mazurem). Ich teksty co tydzień ukazują się w portalu (felietony można znaleźć pod adresem: publicystyka.ngo.pl/deбаты).

Udostępnialiśmy łamy ngo.pl na streamingi wydarzeń (m.in. Festiwal Sektor 3.0, Konferencja rok po OFIP) oraz zbieraliśmy podpisy pod ważnymi inicjatywami, listami dotyczącymi spraw sektora, w tym. m.in. list w sprawie powołania programu UE Prawa i Wartości organizacji, list do Jurka Owsiaaka (podpisany przez ponad 1000 organizacji).

W 2018 r. współpracowaliśmy z zespołem około 10 dziennikarzy i dziennikarek.

Dwa razy w tygodniu wysyłaliśmy newsletter ułatwiający bieżący dostęp do informacji. Do września było **67 845** odbiorców newslettera.

W związku ze stworzeniem nowego mechanizmu newslettera w nowym portalu, zgodnie z rekomendacjami ekspertów, baza użytkowników została przeczyszczona i zmniejszyła się liczba subskrypcji newsletterów (do ok. **23 000** adresów). Od końca 2019 r. jest **5** newsletterów: ze wszystkimi informacjami, z wybranymi najważniejszymi, z poradniczymi, z warszawskimi i (nowość) z ogłoszeniami o pracę. W końcu 2018 r. newslettery były wysyłane na **23 575** adresów.

Monitorowaliśmy oglądalność ngo.pl korzystając z Google Analytics. W portalu odnotowano: **6 387 193** wizyt (w dni robocze średnio **25 453** wizyt), **12 627 341** odsłon, **3 160 956** użytkowników portalu oraz **526 650** użytkowników baz danych, średnio miesięcznie **313 089** użytkowników portalu i **47 037** użytkowników bazy.ngo.pl.

Udostępniliśmy w portalu nową usługę (we współpracy z firmą Witkac) – Wpłatcam (wplacam.ngo.pl). Są to narzędzia do pozyskiwania darowizn na stronach internetowych stowarzyszeń, fundacji. W 2018 r. (od marca do końca roku) organizacje korzystające z Wpłatcam zebrały w 2018 r. **100 tys. zł.**

Publicystyka

Poradnik

Sklep

Spis

Wpłacam

Fundusze

Fakty o NGO

Szkolenia i wydarzenia

Usługi dla NGO

Ogłoszenia

Warszawa

NOWY PORTAL NGO.PL

We wrześniu 2018 r. został upubliczniony nowy portal ngo.pl. Celem zmiany było udoskonalenie strony technicznej portalu poprzez wykonanie oraz wdrożenie nowej platformy informatycznej niezbędnej do funkcjonowania ngo.pl i rozwoju w przyszłości. W oparciu o dostępne narzędzia oraz technologie informatyczne i otwarte oprogramowanie powstał nowoczesny serwis oferujący zróżnicowane usługi informatyczne dla organizacji pozarządowych i osób zaangażowanych społecznie.

Nowe ngo.pl to:

- **dział Publicystyka (publicystyka.ngo.pl)** felietony, wywiady, teksty problemowe, interwencyjne, komentarze, debaty oraz informacje bieżące, regionalne, branżowe, o nowych technologiach
- **dział Poradnik (poradnik.ngo.pl)**
- **dział Fakty o NGO (fakty.ngo.pl)**
- **dział Fundusze (fundusze.ngo.pl)**
- **dział Szkolenia i wydarzenia (wydarzenia.ngo.pl/szkolenia)**
- **dział Usługi dla NGO (uslugi.ngo.pl)**
- **dział Ogłoszeń (ogloszenia.ngo.pl)**
- **dział Spis organizacji (spis.ngo.pl)**
- **dział Warszawa (warszawa.ngo.pl)**
- **Sklep (sklep.ngo.pl)**
- **Wpłacam (wplacam.ngo.pl)**

PROWADZONE DZIAŁANIA

Rok 2018 oznaczał transformację ngo.pl z tradycyjnego portalu informacyjnego w nowoczesne usługi dla NGO. Przebudowie technologicznej towarzyszyła zmiana komunikacyjna, biznesowa/ekonomiczna oraz organizacyjna. Opracowano i wdrożono nowoczesną platformę informatyczną niezbędną do funkcjonowania portalu oraz jego rozwoju. Dzięki niej oferujemy użytkownikom łatwiejsze oraz bardziej różnorodne sposoby korzystania z profesjonalnych zasobów informacyjno-wiedzowych. Zmiany te umacniają pozycję portalu i przyczyniają się do efektywnego wspierania rozwoju organizacji pozarządowych oraz społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Wpływają też korzystnie na pozyskiwanie zasobów niezbędnych do dalszego funkcjonowania i rozwoju portalu.

Kluczowe działania to m.in:

- powołanie Rady Ekspertów Technologicznych (5 osób), która czuwała nad prawidłowością procesu zmiany technologicznej, przestrzeganiem procedur oraz doradzała w wybranych kwestiach,
- wyłonienie wykonawcy nowej technologii (firma Witkac) oraz współpraca z ekspertami m.in. w dziedzinie projektowania, użyteczności (UX) serwisów internetowych,
- zaprojektowanie oraz wdrożenie opartego na najnowszych technologiach nowoczesnego narzędzia – systemu do zarządzania ngo.pl, czyli CMS-a pozwalającego na łatwe administrowanie informacją i dalszy rozwój portalu,
- wdrożenie nowego layoutu zgodnego z najnowszymi trendami i zasadami użyteczności, dostosowane do urządzeń mobilnych oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- udostępnienie użytkownikom nowego moje.ngo.pl – systemu do zarządzania własnymi treściami w ngo.pl oraz umożliwiającego łatwy dostęp do wszystkich usług ngo.pl,
- opracowanie i wdrożenie modelu biznesowego budującego niezależność finansową portalu; uruchomienie płatności online pozwalających na wprowadzenie odpłatności w portalu m.in. za wyróżnione informacje,
- zaimportowanie i przeniesienie zasobów informacyjnych ze starego portalu do nowego; transfer danych zgromadzonych przez 18 lat objął

ok. 300 000 dokumentów, 20 GB plików, 37 845 kont użytkowników, 160 000 rekordów baz danych.

Zarządzanie procesem zmiany

Nawiązaliśmy współpracę z Adamem Hościło i Grzegorzem Wolańskim (EnveLoop) – doświadczonymi specjalistami od UX, czyli szeroko rozumianej użyteczności serwisów/projektów internetowych. Dzięki swojemu doświadczeniu i wiedzy byli dla nas dużym wsparciem, a ich wejście do projektu wniosło dużą jakościową różnicę i zapewniło, że nowy portal jest profesjonalny, nowoczesny, użyteczny, ma dobry wygląd, nawigację oraz architekturę informacji.

W prace nad nowym portalem zaangażowany był też cały zespół portalu, uczestnicząc aktywnie w tworzeniu, konsultowaniu, testowaniu nowych rozwiązań. Zmieniona została też struktura zespołu redakcji, która lepiej pozwala realizować cele nowego portalu – zostali powołani redaktorzy odpowiedzialni za poszczególne działy w portalu tj. naczelny publicystyki, naczelny poradnika, Warszawy, funduszy i ogłoszeń. Całość spina sekretarz redakcji.

Prace technologiczne prowadzone były przez firmę Witkac, która dobrze wywiązywała się ze swojego zadania i z którą dobrze się współpracowało (nie było to zwykłe zlecenie, ale pełne zaangażowanie w tworzenie nowego portalu, szukanie najlepszych rozwiązań).

Zmieniona została infrastruktura techniczna, czyli serwer z nowym portalem został postawiony na zewnętrznym dedykowanym serwerze – zapewnia to bezpieczeństwo, bezawaryjność i ciągłość działania portalu.

Czym jest nowy portal po zmianach

Portal organizacji pozarządowych ngo.pl to największe źródło wiarygodnych informacji, praktycznych porad i kontaktów dla społeczności III sektora w Polsce. Po blisko 20 latach działalności jest marką rozpoznawalną przez 78% stowarzyszeń i fundacji w Polsce, z jego zasobów korzysta ok. 3,5 miliona użytkowników rocznie. Po transformacji po-

wstał nowoczesny, przyszłościowy portal – unikalny na skalę światową. Użytkownicy mogą łatwiej i w bardziej różnorodny sposób korzystać z profesjonalnych zasobów informacyjno-wiedzkowych.

ngo.pl to nowoczesna platforma dla polskich organizacji, oparta na 3 filarach:

- **wiedza, poradnictwo:** największa baza aktualnej i praktycznej wiedzy (poradnik.ngo.pl: informacje, narzędzia), o tym jak założyć i zarządzać organizacją pozarządową oraz profesjonalne i kompleksowe poradnictwo (online, tradycyjna infolinia; rocznie udzielanych jest ok. 5000 porad),
- **publicystyka:** teksty publicystyczne, debaty oraz opinie o funkcjonowaniu środowiska organizacji pozarządowych; komentowanie zmian i wydarzeń oraz dostarczanie faktów, analiz w formatach wideo, audio; to także miejsce spotkań różnych idei, przestrzeń wypowiedzi dla wielu stron,
- **narzędzia i usługi:** informacje (gromadzenie, udostępnianie aktualności o funduszach, wydarzeniach, szkoleniach) i ogłoszenia oraz dystrybucja ich w newsletterach; udostępnianie NGO (i podmiotom, które mają ofertę dla NGO) narzędzi do informowania o swoich działaniach, w tym także prowadzenie profilu w spisie organizacji; usługi dla NGO: sklep.ngo.pl, wplacam.ngo.pl, odpłatne wyróżnienia.

Warto zaznaczyć, że pierwsze miesiące nowego portalu nie spowodowały dużego spadku oglądalności (którego obawialiśmy się, a który jest naturalnym efektem procesu zmiany) i obserwujemy już wzrost oglądalności.

Strategia komunikacji i promocji nowego portalu

Przeprowadziliśmy szereg analiz i podsumowań dotychczasowych działań komunikacyjnych. Na ich podstawie powstał dokument „Strategia komunikacji i promocji portalu ngo.pl”. Nawiązaliśmy współpracę z ekspertami z organizacji Wzmacniacz.org, którzy przygotowali rekomendacje do komunikacji marki ngo.pl i strategię komunikacji zmiany ngo.pl wraz z harmonogramem.

Długofalowe efekty transformacji ngo.pl:

- umocnienie marki ngo.pl (korzystanie z portalu jest łatwiejsze, a wiodąca rola ngo.pl w III sektorze jest lepiej skomunikowana),
- serwowanie nowoczesnych usług (odbiorcy ngo.pl otrzymali dostęp do stale rozwijanych usług informacyjnych i wiedzy),
- samodzielność finansowa (monetyzacja usług ngo.pl pozwoli na częściową samodzielność, gwarantującą stabilność działania).

Zmiana portalu ngo.pl to ogromne przedsięwzięcie, które wprowadziło zmianę we wszystkie sfery działalności Stowarzyszenia (technologia, komunikacja, zespół, zarządzanie, odpłatność usług itp.). Był to długi kilkuletni proces, trudny, uczący nas wielu rzeczy, możliwy do wykonania dzięki wsparciu oraz pomocy merytorycznej i finansowej Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Co ważne w jego efekcie powstała nowa jakość: nowoczesny, rozwijalny, przyszłościowy portal ngo.pl – unikalny na skalę światową.

Poradnik

Serwis poradnik.ngo.pl zapewnia organizacjom pozarządowym, urzędnikom i aktywistom dostęp do specjalistycznej wiedzy formalno-prawnej w różnorodnych formach oraz umożliwia indywidualny kontakt z doradcami. To bardzo ważna część portalu ngo.pl.

poradnik.ngo.pl w 2018 r. to:

- nowoczesny i aktualizowany zasób wiedzy formalno-prawnej dla organizacji pozarządowych
- **1 738 659** użytkowników
- **10** webinarów poradniczych
- **24** infografiki
- **13** filmów, instrukcji poradniczych
- **800** uczestników webinarów
- **5 181** udzielonych porad w tym m.in. **2 775** telefonicznie, **2 138** e-maile, **111** GG
- **590** porad dla nowo powstających organizacji

PROWADZONE DZIAŁANIA

Rozwijaliśmy i aktualizowaliśmy treści formalno-prawne w poradnik.ngo.pl. Stworzono np. nowy dział dotyczący RODO, nowe formularze, instrukcje. Zaktualizowano treści o sprawozdaniach finansowych organizacji, CIT-8, nowych obowiązkach stowarzyszeń zwykłych. Powstały **273** teksty omawiające zmiany w prawie i wyjaśniające w praktyczny sposób najważniejsze formalności.

Wzrosła oglądalność poradnik.ngo.pl – skorzystało z niego średnio miesięcznie **173 026** użytkowników (**1 738 659** użytkowników, **2 898 559** wizyt).

Opracowaliśmy i udostępniliśmy 37 różnych materiałów poradniczych, służących przekazywaniu wiedzy: infografiki, prezentacje dotyczące różnych aspektów formalnych. Zorganizowaliśmy **10** webinarów (m.in. o RODO, fundraisingu). Dbaliśmy o to, żeby tematy webinarów były aktualne, odpowiadały na potrzeby użytkowników oraz aby były prowadzone przez najlepszych ekspertów. Każde webinarium było nagrywane (materiały z nagraniami, wraz z prezentacjami, dostępne są pod adresem: poradnik.ngo.pl/webinaria). Aby zachęcić do uczestnictwa, a także rozwiać obawy, związane z tym narzędziem, opracowaliśmy proste, przystępne materiały (infografiki, krótkie animacje) o tym, czym są webinaria i dlaczego warto korzystać z tej formy zdobywania wiedzy i rozwijania umiejętności. W sumie w webinarium na żywo uczestniczyło **800** osób, a z nagrań stale korzystają kolejne osoby.

Aktywnie współpracowaliśmy z kancelariami prawnymi (za pośrednictwem Centrum Pro Bono) oraz innymi ekspertami, którzy na łamach ngo.pl odpowiadali na najczęściej zadawane pytania użytkowników.

Prowadziliśmy regularne działania poradnicze i informacyjne. Udzieliliśmy **5 181** porad (w tym: **2 775** telefonicznie, **2 138** za pomocą e-maila i formularza online, 157 w trakcie bezpośrednich spotkań, **111** na GG). Z tej liczby **590** porad to wsparcie dla nowych organizacji (w 2018 r. zmalała liczba pytań o zakładanie organizacji, ponieważ nastąpił spadek liczby zakładanych organizacji).

Spis

Bazy danych w portalu ngo.pl to największy w Polsce, regularnie aktualizowany i dostępny bezpłatnie online, zbiór danych o organizacjach pozarządowych oraz współpracujących z nimi urzędach i instytucjach. W 2018 r. bazy zostały przeniesione do nowego portalu pod nową nazwą „Spis organizacji”.

Bazy danych w 2018 r. to:

- prawie **168 000** organizacji i instytucji w bazie
- **526 650** użytkowników
- **654 451** wizyt
- **5000** zaktualizowanych profili organizacji
- **750** profili organizacji zarządzanych samodzielnie

PROWADZONE DZIAŁANIA

Aktualizowaliśmy dane w bazach w oparciu o informacje z KRS, kontakty z organizacjami i monitoring internetu. Zaktualizowano dane 5000 organizacji (w tym **400** zaktualizowanych samodzielnie przez organizacje). Dodano ponad **3 000** nowych organizacji z REGON-u i **6 300** nowo zarejestrowanych organizacji z KRS. Prace aktualizacyjne skupiały się głównie na gromadzeniu internetowych źródeł informacji o organizacjach oraz ich adresów e-mailowych. Zweryfikowana została poprawność **30 000** adresów mailowych. Obecnie baza zawiera ponad **32 000** stron www organizacji, urzędów i instytucji, ponad **10 000** profili na Fb oraz **48 000** zweryfikowanych adresów e-mail.

W bazach pojawiła się nowa baza tematyczna – Społeczne Miejsca Warszawy, czyli mapa miejsc (np. kulturalnych, zdrowotnych, socjalnych) prowadzonych w stolicy przez organizacje.

Liczba organizacji, która samodzielnie zarządza swoim profilem zwiększyła się do **750**.

Średnio miesięcznie z bazy korzystało **47 037** użytkowników (łącznie w 2018 r. **526 650** użytkowników; ponad **654 451** wizyt).

Bazy w nowym portalu

Baza została przeniesiona do nowego portalu pod nową nazwą „Spis organizacji”. Dział zyskał nowy wygląd i układ treści.

Badania Aktywności Obywatelskiej

Stowarzyszenie Klon/Jawor prowadzi działania badawcze opisujące kondycję stowarzyszeń i fundacji w Polsce oraz poświęcone zaangażowaniu Polaków i Polek w działalność społeczną. Realizowane profesjonalnie oraz regularnie od kilkunastu lat badania dają rzetelny obraz funkcjonowania sektora pozarządowego oraz jego najbliższego otoczenia.

Badania Aktywności Obywatelskiej w 2018 r. to:

- przeprowadzenie badania Kondycja organizacji pozarządowych (w tym badania organizacji warszawskich)
- przeprowadzenie pilotażowego monitoringu funduszy publicznych
- **3** opracowane raporty badawcze
- **26** artykułów upowszechniających wyniki badań w portalu ngo.pl
- **11** komunikatów prasowych wysłanych do ogólnopolskich i lokalnych mediów

PROWADZONE DZIAŁANIA

Najważniejszym badaniem Stowarzyszenia w 2018 r. była Kondycja organizacji pozarządowych. W związku z realizacją badania zajmowaliśmy się:

- wylosowaniem reprezentatywnej, losowo-warstwowej próby badawczej stowarzyszeń i fundacji,
- opracowaniem kwestionariusza we współpracy z zespołem Stowarzyszenia Klon/Jawor, a także przedstawicielami innych organizacji, m.in. Fundacji Stocznia, Fundacji TechSoup, Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego,
- przygotowaniem badania do zbierania danych online,
- realizacją badania (wykonanie ok. 10 tys. telefonów i wysłanie ok. **28 000** maili),
- analizą zebranych danych na podstawie ankiet **1300** stowarzyszeń i fundacji,
- przygotowaniem pierwszych artykułów na podstawie wyników badania w portalu ngo.pl.

Inne projekty badawcze

Na początku 2018 r. przygotowaliśmy raport z badania współpracy warszawskich organizacji z Urzędem m.st. Warszawy (na podstawie badań przeprowadzonych w 2017 r.).

Prowadziliśmy pilotażowy projekt polegający na monitoringu funduszy publicznych: zgromadziliśmy i przeanalizowaliśmy dane dotyczące dotacji dla organizacji pozarządowych przyznanych przez 7 ministerstw (MKiDN, MS, MRPiPS, MON, MSW, MSZ, MŚ) w latach 2013-2018. Na podstawie przeprowadzonych analiz powstały artykuły publikowane w portalu ngo.pl i 2 robocze raporty.

Upowszechnialiśmy wyniki badań i analiz

Przygotowaliśmy 26 artykułów upowszechniających wyniki badań. Teksty zostały opublikowane w portalu ngo.pl – w większości bazowały one na badaniach i analizach przeprowadzonych przez Stowarzyszenie Klon/Jawor, ale także przybliżyły czytelnikom portalu dane z innych badań. Wszystkie artykuły dostępne są pod adresem publicystyka.ngo.pl/zapytanie/205.

Na podstawie prowadzonych badań i analiz przygotowano też **11** komunikatów prasowych, które wysłano do ogólnopolskich i lokalnych mediów.

Fakty.ngo.pl w nowym portalu

Opracowaliśmy nową strukturę serwisu fakty.ngo.pl w nowym portalu, w którym można znaleźć wszystkie raporty z badań, informacje o kampanii To działa, słownik pojęć i odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące sektora.

W 2018 r. statystyki oglądalności serwisu fakty.ngo.pl wzrosły – z serwisu skorzystało prawie **67 000** użytkowników.

PROMOCJA I WSPÓŁPRACA

Prowadziliśmy regularne działania promocyjne związane z upowszechnianiem portalu, a także budowaniem pozytywnego wizerunku sektora pozarządowego w społeczeństwie. Obejmowały one zarówno działania prowadzone w mediach tradycyjnych i społecznościowych, jak i podczas bezpośrednich spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych w całej Polsce.

Promocja i współpraca ngo.pl w 2018 r. to:

- **36** patronatów medialnych
- **11** informacji prasowych (o wynikach badań i ważnych sektorowych tematach, wydarzeniach)
- **856** cytowań w mediach
- **47 000** fanów na Facebooku
- udział w ważnych sektorowych wydarzeniach
- konsultowanie aktów prawnych ważnych dla III sektora
- monitoring i komentowanie tematów ważnych dla III sektora (np. NIW, zmiany w ustawie o zbiorce publicznych)

PROWADZONE DZIAŁANIA

Akcje promocyjne ngo.pl w 2018 r.:

- Podczas Festiwalu Sektor 3.0 mieliśmy – podobnie, jak w latach ubiegłych – możliwość zorganizowania stoiska z strefie targowej. Wykorzystaliśmy tę okazję, aby przybliżyć uczestnikom i uczestniczkom nasze narzędzia do fundraisingu – Wpłacam oraz przetestować kilka rozwiązań zaplanowanych w nowym portalu ngo.pl. Nasze stoisko odwiedziło kilkadziesiąt osób, rozdawaliśmy portalowe materiały i gadżety.
- Podczas gali konkursu S3KTOR na najlepszą warszawską pozarządową inicjatywę, któremu patronujemy, wręczyliśmy nagrodę serwisu warszawa.ngo.pl, promując jednocześnie serwis wśród stołecznych organizacji.
- W pierwszym kwartale promowaliśmy odświeżony serwis pozytywek.ngo.pl. Opracowaliśmy animowane i statyczne grafiki, zachęcające do korzystania z tego kompendium wiedzy o 1% i wygodnej wyszukiwarki OPP.
- Realizowaliśmy mailingi promocyjne do różnych grup odbiorców. Łącznie przeprowadziliśmy ok. 11 mailingów, których odbiorcami było ponad 30 tysięcy organizacji.

Promocja nowego portalu

W związku z wdrażaniem opracowanej nowej strategii komunikacji portalu i promocji nowego portalu prowadziliśmy kampanię informacyjną informującą o zmianie portalu:

- rozwijaliśmy działalność w mediach społecznościowych szczególnie na FB i Twitterze. Rozwijaliśmy fanpage ngo.pl w serwisie Facebook – „lubi” go ponad **47 000** fanów, a materiały promocyjne i poradnicze są chętnie udostępniane tą drogą; kanał w serwisie Youtube (nasze materiały edukacyjne i promocyjne były wyświetlane **57 100** razy),
- opracowaliśmy i dystrybuowaliśmy materiały (m.in. film o redakcji, screencasty, teksty), których celem było przybliżenie zmiany portalu użytkownikom,
- dystrybuowaliśmy materiały promocyjne ngo.pl (m.in. opracowaliśmy i wydrukowaliśmy 1000 kalendarzy biurkowych).

Patronaty medialne

Portal ngo.pl w 2018 r. objął patronatem medialnym 36 inicjatyw społecznych, w tym takie wydarzenia sektorowe, jak konferencja OFIP, Dobroczynca Roku, Sektor 3.0, konkurs S3KTOR.

Udział w ważnych wydarzeniach sektorowych, spotkania z organizacjami

Uczestniczyliśmy w Ogólnopolskim Spotkaniu Organizacji Działających na Obszarach Wiejskich w Marózie (ok. 300 społeczników i społeczniczek z terenów wiejskich). Podczas dwudniowego spotkania prezentowaliśmy i zachęcaliśmy do korzystania z portalu ngo.pl, z narzędzi do fundraisingu online – Wpłatam. Przygotowaliśmy także przedstawicieli i przedstawicielki organizacji do udziału w kampanii „Organizacje społeczne. To działa”, prezentując podstawowe założenia i zbierając ich opinie oraz pomysły.

W ramach spotkań wyjazdowych spotkaliśmy się z lokalnymi organizacjami w Białymstoku, Lesznie, Warszawie, Marózie, Niepołomicach, Krakowie, Łodzi, na Mazowszu. W spotkaniach wzięło udział ok. **200** organizacji.

Współpraca z mediami

- Wysłaliśmy **11** informacji prasowych komunikujących ważne sektorowe tematy i wydarzenia.
- Byliśmy cytowani **856** razy w różnych mediach.
- Dziennikarze i dziennikarki zwracali się do nas z prośbami o informacje, materiały, kontakty. Udzielaliśmy eksperckich komentarzy dla stacji radiowych (TOK FM, RDC, Program 3, IAR). Nasza obecność w mediach związana była z wynikami badań sektora, okresem rozliczeń 1%, ale także z bieżącymi wydarzeniami, ważnymi dla sektora (np. projekt zmian w ustawie o zbiórkach publicznych).
- W 2018 r., łącząc działania w mediach z kampanią „Organizacje społeczne. To działa!”, opracowaliśmy i rozsyłaliśmy komunikaty, które parasolowo zbierają działania branżowych organizacji pozarządowych. Komunikat taki przygotowaliśmy z okazji Dnia Dziecka, przedstawiając, jak szeroki zakres działań prowadzą organizacje pozarządowe na rzecz dzieci i młodzieży. W podobnym duchu opracowany został komunikat z okazji Dnia Prawa do Informacji. We wszystkich

wystąpieniach staraliśmy się budować pozytywny wizerunek sektora w Polsce (pod tym adresem można znaleźć materiały publicystyka. ngo.pl/kategoria/3184).

Konsultacje, komentowanie ważnych dla III sektora tematów

Braliśmy udział w konsultacjach ważnych dla organizacji aktów prawnych tj. ustawy o zbiórkach publicznych, programy NIW, regulaminy FIO. Nasza przedstawicielka brała udział w pracach Komisji ds. Kampanii Społecznych przy TVP. Braliśmy czynny udział w różnego rodzaju akcjach prowadzonych przez organizacje, których celem jest obrona demokracji, konstytucji itp.

Monitorowaliśmy zmiany dotyczące III sektora proponowane przez rząd, także działania Narodowego Instytutu Wolności.

Współpraca z partnerami

Współpracowaliśmy z partnerami Stowarzyszenia, m.in. z: Siecią SPLOT, OFOP-em; Fundacją Stocznia, Forum Darczyńców.

Na łamach ngo.pl promowaliśmy przedsięwzięcia PAFW prowadzone przez operatorów (m.in. edycje Szkoły Liderów, Sektor 3.0). Współpracowaliśmy z FRSI i redakcją technologie.ngo.pl, Fundacją Wspomagania Wsi (spotkanie w Marózie), Ośrodkami Działaj Lokalnie i Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce.

Braliśmy udział w programie SBA Fundacji Valores i korzystaliśmy ze wsparcia eksperta Pana Rafała Batora w planowaniu naszych działań odpłatnych.

Przedstawiciele Stowarzyszenia brali udział w pracach 5 zespołów m.in.: zespołu pracującego nad Programem Rozwoju Współpracy m.st. Warszawy, stołecznych Komisjach Dialogu Społecznego, Warszawskiej Radzie Pożytku.

Kampania „Organizacje społeczne. To Działaj!”

Nowym działaniem dla Stowarzyszenia było współorganizowanie (z gru-

pą ponad 20 innych organizacji) oraz prowadzenie Kampanii „Organizacje społeczne. To Działają!”.

Przygotowania do kampanii, ze wsparciem grupy kilkunastu organizacji, które złożyły się na budżet i wspierały nas w pracach merytorycznych, rozpoczęły się na początku 2018 r. Stowarzyszenie oddelegowało na część etatu specjalistkę ds. promocji do koordynacji działań kampanijnych. Jednym z pierwszych elementów były badania fokusowe, przeprowadzone wspólnie z firmą badawczą Kantar Millward Brown, podczas których sprawdzaliśmy, co osoby w różnym wieku, z różnych miejsc w Polsce wiedzą/sądzą o organizacjach. Wyniki badań były bardzo pomocne w formułowaniu głównych przekazów kampanii, ale także skłoniły nas do używania zwrotu „organizacje społeczne” zamiast „organizacje pozarządowe”. Zdecydowaliśmy także, że dla ugruntowania tego sformułowania, włączymy je do hasła, które przyjęło formę: **ORGANIZACJE SPOŁECZNE. TO DZIAŁA!**

Po kilku miesiącach przygotowaliśmy, które objęły opracowanie strategii i planu działania; materiałów bazowych: strony www, logotypu, wytycznych graficznych i podstawowych materiałów komunikacyjnych, kampania oficjalnie ruszyła w dniu 19 października 2018 r. Skupiliśmy się na działaniach w mediach społecznościowych, w czterech kanałach: na Facebooku, Twitterze, Instagramie i YouTube.

Zgodnie z harmonogramem, w każdym tygodniu publikowaliśmy co najmniej 2 materiały filmowe lub graficzne, prezentujące działania organizacji lub fakty dotyczące fundacji i stowarzyszeń. Po trzech miesiącach działań zasięg działania kampanii w social mediach wyniósł ponad 500 000.

Działania kampanijne mogliśmy rozszerzyć dzięki funduszowi Civitates. Udało nam się pozyskać środki w dwóch kolejnych etapach: najpierw na 3 miesiące, na mniejszą kwotę, a następnie na 1,5 roku działań, zaczynając od stycznia 2019 r. Od grudnia w zespole kampanii pracuje osoba, odpowiadająca za relacje z mediami.

Pomimo tego, że zaczęliśmy działania dopiero w drugiej połowie października, w podsumowaniu 2018 r. zostaliśmy wymienieni w serwisie PROTO, jako jedna z najciekawszych kampanii społecznych.

POZYSKIWANIE ŚRODKÓW I DZIAŁALNOŚĆ EKONOMICZNA

Stowarzyszenie Klon/Jawor pozyskuje pieniądze na działania z wniosków grantowych na realizację merytorycznych projektów oraz z działalności ekonomicznej.

Dotacje

W 2018 r. realizowaliśmy 6 projektów finansowanych z 4 różnych źródeł. W tabeli znajdują się kwoty przeznaczone na ich realizację.

PROJEKT	GRANTODAWCA	CZAS REALIZACJI	WARTOŚĆ w 2018
Towarzystwo Wzajemnej Informacji – rozwój systemu informacyjnego ngo.pl	Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności	01.02.2018 – 31.01.2019	1.295.000 zł (w tym 80 000 Kampania i 280 000 granty 100 000 Badanie Kondycji)
SCWO – warszawa.ngo.pl	Urząd Miasta Stołecznego Warszawy	1.01.2016 – 31.12.2018	652 417 zł
TWI Nowa platforma technologiczna dla portalu www.ngo.pl	Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności	1.12.2016 – 28.02.2018	353 608,32 zł
Kampania „To działa!”	Network od European Foundation Program Civitates Civil Society Coalition darowizny od 16 organizacji	1.04.2018- 31.12.2018	30 998,87 zł Civitates 255 600 zł w tym od organizacji 75 600 zł, PAFW 80 000 zł Fundacja im. S. Batorego 100 000 zł
Badania: Kondycja Sektora Organizacji Pozarządowych 2018	Fundacja im. Stefana Batorego	1.03.2018- 28.02.2019	100 000 zł
Monitoring funduszy publicznych		1.05.2017- 31.10.2018	25 000 zł

Działalność gospodarcza

Przedmiotem działalności ekonomicznej Stowarzyszenie Klon/Jawor jest:

- sprzedaż drukowanych poradników (serie: 3w* i ABC III SEKTORA) oraz produktów z logo ngo.pl za pośrednictwem sklepu internetowego sklep.ngo.pl,
- sprzedaż usług reklamowych na ngo.pl,
- sprzedaż wyróżnień w ogłoszeniach, wydarzeniach, funduszach i usługach,
- badania wykonywane na zlecenie zewnętrznych podmiotów.

W strategii Stowarzyszenia Klon/Jawor rozwój działalności gospodarczej jest strategicznym obszarem rozwoju i wzmacniania w najbliższych latach. Jej rozwój ma zapewnić większą stabilność finansową oraz zwiększyć niezależność od dotacji.

Działalność gospodarcza w 2018 r. to:

- **250 745** zł przychodu
- **7** tytułów z serii 3w* i **8** tytułów z serii ABC III SEKTORA w sklep.ngo.pl
- **2 646** sprzedanych publikacji w sklep.ngo.pl w tym **1095** sprzedanych pdfów
- **33** zrealizowane kampanie reklamowe

Nowości w 2018 r.:

- wprowadzono 2 nowe produkty w sklep ngo.pl (tylko wersja pdf online),
- rosnąca sprzedaż e-booków,
- sukces mailingów płatnych,
- opracowaliśmy i uruchomiliśmy system sprzedaż wyróżnień w działach w nowym portalu: szkolenia, wydarzenia, fundusze, usługi.

Przychody z działalności gospodarczej w 2018 r.

przychody:	250 745 zł
koszty:	149 233 zł
zysk:	101 511 zł

Wydawnictwa

W 2018 r. w sprzedaży znajdowało się 7 tytułów z serii 3w* oraz 8 tytułów z serii ABC III SEKTORA (w tym 2 nowe i 1 zaktualizowany). Były one dostępne w druku oraz w formatach e-booków (ePUB, mobi, pdf online). Wydawnictwa, a także materiały z logo ngo.pl, są sprzedawane w sklepie ngo.pl.

SPRZEDAŻ WYDAWNICTW w 2018 r.
3w* Ustawa o działalności pożytku publicznego
3w* Organizacje pożytku publicznego
3w* Jak założyć spółdzielnię socjalną
3w* Jak korzystać z inicjatywy lokalnej
3w* Jak założyć stowarzyszenie i napisać jego statut
3w* Jak założyć fundację i napisać jej statut
3w* O Projekcie i wniosku
ABC III sektora. Mocni w promocji. Podręcznik
ABC III sektora. Ludzie w organizacji pozarządowej. Jak zarządzać zasobami ludzkimi (tylko pdf online) nowość
ABC III sektora. Ochrona danych osobowych w organizacji pozarządowej. Podstawowe informacje o RODO (tylko pdf online) nowość
ABC III sektora. Działalność odpłatna organizacji pozarządowych. Praktyczny poradnik

ABC III sektora. Pakiet startowy. Poradnik dla nowo powstałych organizacji pozarządowych (tylko pdf online, aktualizacja)
ABC III sektora. Finanse organizacji pozarządowej. Co każdy zarząd powinien o nich wiedzieć
ABC III sektora. Dotacja od administracji publicznej dla organizacji. Jak wypełnić formularz wniosku (tylko pdf online)
ABC III sektora. Dotacja od administracji publicznej dla organizacji. Na co zwrócić uwagę w umowie, jak sporządzić sprawozdanie (tylko pdf online)
e-booki (łącznie 15 tytułów)
RAZEM sprzedanych egzemplarzy: 2646

Prowadziliśmy regularną autopromocję poszczególnych tytułów na łamach ngo.pl. Publikowaliśmy wiadomości informujące o nowościach/wznowieniach, zamieszczaliśmy nagłówki w newsletterze, banery poradników oraz usług reklamowych.

Reklamy

Zrealizowaliśmy na ngo.pl 33 odpłatne kampanie reklamowe. Największym zainteresowaniem (pod względem wartości sprzedaży) cieszyły się mailingi do organizacji. Poza tym reklamodawcy korzystali też z innych form, np. baner w portalu, ekspozycja informacji na stronie głównej, nagłówki w newsletterach. Przy przyjmowaniu reklam do realizacji decydującym czynnikiem jest ich treść. Ze względu na profil portalu przyjmujemy na ngo.pl kampanie reklamowe, które są kierowane do osób z organizacji.

Tak jak w latach poprzednich zamieszczaliśmy też reklamy Google Ad-sense w portalu ngo.pl.

Odpłatne wyróżnienia

To nowa usługa w portalu (wcześniej dostępna tylko w dziale Ogłoszenia). Organizacje mogą automatycznie (przy pomocy płatności online) wyróżniać swoje informacje w działach: Fundusze, Usługi, Szkolenia i wydarzenia. Usługa ta cieszy się rosnącą popularnością użytkowników i użytkowniczek ngo.pl.

STRATEGIA 2014-2018

Priorytety na 2018 r.:

- Przeprowadzenie zmiany i wdrożenie usług cyfrowych ngo.pl: **uruchomienie nowego portalu**.
- Wzrost oglądalności całego portalu ngo.pl, w szczególności poradnik.ngo.pl, bazy.ngo.pl: promocja.
- SCWO: **promocja, nowy wniosek (oferta), dobra realizacja działań**.
- Zwiększenie stabilności finansowej: rozwój działalności usługowej, nowe projekty, różnorodne źródła przychodu.
- Badania: **Kondycja 2018 i monitoring funduszy**: dobra realizacja, umocnienie pozycji badawczej Stowarzyszenia Klon/Jawor.
- Opracowanie nowej strategii Stowarzyszenia Klon/Jawor.

W 2018 r. została zakończona realizacja dotychczasowej strategii. Jej podsumowanie zaplanowano na styczeń 2019 r. Kolejnym krokiem i ważnym wyzwaniem dla Stowarzyszenia jest opracowanie nowej strategii.

PODSUMOWANIE

Działania Stowarzyszenia Klon/Jawor zwiększają dostęp liderów i liderów organizacji pozarządowych, aktywistów oraz urzędników do dobrej jakości, kompletnych aktualności i publicystyki o tym, co jest niezwykle ważne dla funkcjonowania III sektora.

Poradnictwo w różnych formach umożliwia rozwiązywanie problemów stowarzyszeń i fundacji, tym samym przyczyniając się do efektywniejszej ich działalności i budowy społeczeństwa obywatelskiego.

Dostępne, profesjonalne, aktualne wyniki badań są obecne w debacie publicznej.

Dzięki produktom i usługom Stowarzyszenia Klon/Jawor sektor pozarządowy ma dostęp do informacji i wiedzy, może się lepiej rozwijać, a jego rozpoznawalność wśród obywateli wzrasta.

Działania w 2019 r. będą kontynuowane i rozwijane zgodnie ze strategią Stowarzyszenia na kolejne lata. Wypracowanie nowej strategii jest dla nas jednym z kluczowych wyzwań 2019 r.